

# Duurzaamheid petfood steeds

ANTON BEYNEN\*

# belangrijker

Het petfoodaanbod is groot. Verkiesen van het ene boven het andere voeder impliceert meer of minder milieulast. De duurzaamheid van verschillende droogvoerders kan worden vergeleken op basis van de samenstellingen. Milieubewuste honden- en kattenliefhebbers kiezen veelal voor natuurlijke voeders. Al vergelijkend binnen het totale assortiment van volledige droogvoerders kan een deel van de natuurlijke voeders als minder duurzaam worden gekwalificeerd.

Natuurlijke huisdiervoeders zijn nadrukkelijk aanwezig in de winkelschappen. In de Verenigde Staten is 'natuurlijk' de meest gebruikte marketingclaim op petfood. Deze trend vindt zijn oorsprong in de associatie tussen natuurlijk en gezond. Het natuurlijke segment bestaat uit voeders met verschillende accenten, waaronder graanvrij, holistisch en organisch. De EU-wetgeving volgt de FEDIAF-definitie van natuurlijk petfood.

## Duurzaamheid

Duurzaamheid beoogt het voldoen aan de behoeften van mensen zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties. Centrale doelstelling is milieubehoud door onderling samenhangende maatregelen, zoals hergebruik van grondstoffen, vermindering van verliezen en afvalproductie, verhoging van efficiëntie, terugdringing van het gebruik van fossiele energie en de uitstoot van

koolzuurgas. Het voldoen aan onze behoefte om gezelschapsdieren te houden, is milieubelastend. De grootte van de voetafdruk is omstrepen, maar wordt bepaald door de productie van voeder ingrediënten, voeders en verpakking plus bijbehorend afval en transport. Naast voeding spelen andere dierbenodigdheden en medische zorg mee.

## Eiwitten

Dierlijk eiwit is het duurste macronutriënt, zowel in economisch als ecologisch opzicht. De productie van dierlijk eiwit vergt aanwending van fossiele energie, begeleidende koolzuurgasemissie en water. De duurzaamheid van eiwitproductie met vleesdieren neemt toe in de volgende rangschikking: lammeren en stieren, varkens, kuikens en vis. De ecologische last van dierlijke eiwitproductie is vele malen groter dan van plantaardige eiwitproductie. Voor de productie van bijvoorbeeld 1 kg vleeskuiken (650 g water; 190 g eiwit; 130 g vet; 0 g koolhydraten; 9,6 MJ bruto energie) is 1,75 kg voeder nodig (175 g water; 350 g eiwit; 175 g vet; 750 g koolhydraten; 28,0 MJ). Bij de voederomzetting naar vlees treedt veel energieverlies op. Behalve de vleesaanzet wordt het milieu ook door

andere aspecten van de intensieve veehouderij gecompromitteerd. Vleeskuikenvoeder bestaat als regel grotendeels uit granen en sojashroot. Deze voedermiddelen worden omgezet in een ander voedermiddel in de vorm van vleeskuiken. Het rekenvoorbeeld onderschrijft dat consumptie van plantaardige voedereiwitten duurzamer is dan van dierlijke proteïnen. Dit geldt met name bij een opnameniveau boven de eiwitbehoefte. De eiwitkwaliteit van dierlijke eiwitten is als regel hoger dan van plantaardige eiwitten. Als energiebron in de voeding zijn plantaardige koolhydraten duurzamer dan dierlijke eiwitten.

## Dierlijke bijproducten

De dierlijke grondstoffen voor petfood zijn grotendeels slachtbijproducten, zoals organen, ingewanden, bloed, botten, huid en vet dat bij de ontvetting wordt verkregen. Deze producten passen niet in de culturele, religieuze en/of habituele eetcultuur van veel mensen. Binnen deze context concurreert de dierlijke component van petfood niet met de humane voeding. Dit pleit voor het gebruik van slachtbijproducten in de petfoodindustrie ondanks de aanzienlijke CO<sub>2</sub>-voetafdruk van het voorafgaande verwerkingsproces inclusief drogen. De milieuproblematiek is mondiaal en kent geen landsgrenzen. Op dit niveau gelden slachtbijproducten als gewaardeerde etenswaren voor mensen. Dit spreekt tegen het gebruik van slachtbijproducten in de petfoodindustrie. Binnen de dierlijke productie is er recycling van slachtbijproducten in de vorm van voedermiddel voor de aquacultuur. De slachtbijproducten worden ook als biobrandstof gebruikt. Wanneer slachtbijproducten niet in petfood worden opgenomen, zijn hiervoor alternatieve ingrediënten



De duurzaamheid van verschillende droogvoerders kan worden vergeleken op basis van de samenstellingen.



ten noodzakelijk. Het is onduidelijk of het milieueffect van petfood dan voordeliger of nadeliger wordt.

### Groen petfood

Los van het oordeel over slachtbijproducten als petfoodingrediënten is het een feit dat productiedieren deze bijproducten, evenals vlees, inefficiënt aanzetten. Volledige droogvoerders bevatten veelal één of meerdere granen en diermelen afkomstig van slachtbijproducten. De twee ingrediëntgroepen zijn veelal deels uitwisselbaar, terwijl het voeder toch volledig blijft. Meer plantaardige en minder dierlijke grondstoffen maakt de samenstelling van een petfood duurzamer.

In een enquête onder petfoodprofessionals is gevraagd welke voederkenmerken door consumenten als graadmeter van 'groen' worden gezien. De kenmerken 'natuurlijke ingrediënten' en 'zonder toevoegingen' scoorden

het hoogst. Organische en holistische voeders werden ook vaak als 'groen' verondersteld. Volgens de respondenten associëren honden- en katteneigenaren natuurlijke voeders met duurzaamheid.

### Eiwit in droogvoerders

Voor volwassen honden en katten is de eiwitbehoefte volgens Fediaf respectievelijk 16,1 en 22,4 procent in een droogvoeder met 1,5 MJ metaboliseerbare energie per 100 g. Vrijwel alle volledige honden- en kattenvoerders bevatten meer eiwit dan de voedernorm. Huisdiervoeders, al dan niet aangeprezen als natuurlijk, zijn duurzamer wanneer de eiwitnorm wordt benaderd. Uiteraard moet de voorziening met verteerbare aminozuren steeds adequaat zijn. Graanvrij petfood is gebaseerd op de opvatting dat granen onnatuurlijk zijn voor het dier en dus ongewenst

als voedermiddel. Natuurlijke, graanvrije droogvoerders zonder alternatieve zetmeelbronnen zijn eiwitrijk en koolhydraatarm en daarom niet duurzaam. Het eiwitgehalte bedraagt meestal ongeveer 40 procent, maar is soms hoger.

### Blik- en diepvriesvoerders

Vergeleken met droogvoerders is de samenstelling van blikvoerders op basis van voerenergie minder duurzaam. Blikvoerders zijn rijk aan dierlijk eiwit en arm aan koolhydraten. De slachtbijproducten voor blikvoerders worden vooraf niet gedroogd maar ingevroren bewaard. De productie en het transport van natvoerders kosten meer energie dan van droogvoerders. Veel hondenbezitters beschouwen de voeding van in het wild levende wolven als volmaakt voor gezelschapshonden. Deze eigenaren voeren zelfsamengestelde rantsoenen met rauwe of ontdooid dierlijke producten en/of volledige diepvriesvoerders. Per eenheid voerenergie is de samenstelling van dit type voeding minder duurzaam dan van zetmeelrijke droogvoerders. Het is onbekend hoe de vergelijking van duurzaamheid uitpakt wanneer alle aspecten worden meegerekend.

### Index duurzaamheid

Duurzaamheid van petfood wordt steeds belangrijker in de marketing. Idealiter kunnen milieubewuste consumenten de commerciële, volledige voeders eerlijk vergelijken middels een gedeclareerde duurzaamheidsindex. De berekening van de index zou uniform en transparant moeten zijn en vervolgens per eenheid voederenergie worden uitgedrukt. Hier ligt mogelijk een uitdaging voor de petfoodbranche. ■

\*Anton Beynen werkt bij Vobra Special Petfoods